

ЕКОНОМІКА ЗНАНЬ, ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА

УДК 399.34

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2022-52-7-10>

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ З ТОВАРОЗНАВСТВА

Козій Т. В.

Предмет дослідження: необхідність удосконалення професійної компетентності здобувача шляхом запровадження нових компонентів навчального плану і набуття навичок під час практичної роботи.

Метою статті є виявлення основних аспектів і напрямів професійної компетентності, а також її формування, що має здійснюватися у процесі підготовки педагога професійного навчання з товарознавства у закладі вищої освіти з позиції сучасного практичного підходу.

Галузь застосування результатів. Результати дослідження можуть бути використані у діяльності закладів вищої освіти для підвищення ефективності практичної підготовки педагогів професійного навчання з товарознавства.

Результати і висновки роботи. На основі проведеного дослідження розкрито удосконалення формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання з товарознавства, яке поглиблюється і закріплюється під час проходження практики. Професійно-практична підготовка здобувачів освітнього рівня бакалавр є одним з основних елементів освітнього процесу і передумовою успішного їх працевлаштування.

Ключові слова: педагог професійного навчання, освітня програма, освітні компоненти, професійні компетентності, методи навчання, практична підготовка, навчальна практика, виробнича практика, педагогічна практика, рівні сформованості.

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРАКТИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ ПЕДАГОГОВ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ ПО ТОВАРОВЕДЕНИЮ

Козій Т. В.

Предмет исследования: необходимость усовершенствования профессиональной компетентности соискателя путем внедрения новых компонентов учебного плана и приобретение навыков при практической работе.

Целью статьи является выявление основных аспектов и направлений профессиональной компетентности, а также ее формирование, которое должно осуществляться в процессе подготовки педагога профессионального обучения по товароведению в высшем образовании с позиции современного практического подхода.

Область применения результатов. Результаты исследования могут быть использованы в деятельности высшего образования для повышения эффективности практической подготовки педагогов профессионального обучения по товароведению.

Результаты и выводы работы. На основе проведенного исследования раскрыто усовершенствование формирования профессиональной компетентности будущих педагогов

професійного навчання по товароведенню, которое углубляется и закрепляется при прохождении практики. Профессионально-практическая подготовка соискателей образовательного уровня бакалавр является единственным из основных элементов образовательного процесса и предпосылкой успешного их трудоустройства.

Ключевые слова: педагог профессионального обучения, образовательная программа, образовательные компоненты, профессиональные компетентности, методы обучения, практическая подготовка, обучающая практика, производственная практика, педагогическая практика, уровни сформированности.

IMPROVEMENT OF PRACTICAL TRAINING OF PROFESSIONAL TEACHERS IN COMMODITY SCIENCE

Koziy Tatyana

The Subject of research: the need to improve the professional competence of the applicant by introducing new components of the curriculum and acquiring skills during practical work.

The purpose of the study is to identify the main aspects and directions of professional competence, as well as its formation, which should be carried out in the process of training a teacher of vocational training in commodity science in higher education from the standpoint of modern practical approach.

The field of application of results. The results of the study can be used in the activities of higher education institutions to increase the effectiveness of practical training of teachers of vocational training in commodity science.

The results of the research and conclusions. On the basis of the conducted research the improvement of the formation of professional competence of future teachers of professional training in commodity science is revealed, which is deepened and consolidated during the internship. Professional and practical training of bachelors is one of the main elements of the educational process and a prerequisite for their successful employment.

Key words: teacher of professional training, educational program, educational components, professional competencies, teaching methods, practical training, educational practice, industrial practice, pedagogical practice, levels of formation.

JEL Classification: O15, J31, I20

Постановка проблеми. Удосконалення традиційної системи професійної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання з товаровознавства передбачає підвищення рівня професіоналізму, компетентності, інтелектуальної культури педагога з ціллю формування компетентних фахівців, які могли б максимально реалізувати свій потенціал у професійній освіті через практичну підготовку. Таку особливість майбутній фахівець має відчувати і засвоїти у закладі вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Найбільш вагомими дослідженнями в напрямку професійної компетентності ґрунтовно досліджена в роботах таких вчених: С. У. Гончаренко, В. П. Бездухова, О. М. Дахіна, Б. Д. Ельконіна, А. К. Маркова, А. В. Василюк, О. В. Овчарук, В. М. Анищенко, А. М. Михайличенко, І. А. Зимньої, Г. К. Селевко, П. І. Третьякова, Т. І. Шамова та ін.

Постановка завдання. Метою статті є розробка методичних підходів в удосконаленні практичної підготовки педагогів професійного навчання з товаровознавства.

Виклад основного матеріалу. Формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання з товаровознавства поглиблюється і закріплюється під час проходження практики на основі Положенням про проведення практики студентів Університету Григорія Сковороди в Переяславі, яке затверджене рішенням Вченої ради університету (Протокол №1 від 27.08.2021 року), Програмами виробничої практики та Методичними рекомендаціями, затверджених кафедрою професійної освіти (Протокол № 2 від 29 червня 2021 року).

У Положенні зазначено, що практична підготовка студентів закладів вищої освіти є обов'язковим компонентом освітньої програми для здобуття кваліфікаційного рівня бакалавр і має на меті набуття здобувачем професійних навичок та умінь.

Професійно-практична підготовка здобувачів освітнього рівня бакалавр є одним з основних елементів освітнього процесу і передумовою успішного їх працевлаштування і має на меті: набуття виробничих і педагогічних навичок, прийняття самостійних рішень в реальних умовах; забезпечення належного рівня їхньої професійної підготовки; закріплення і розширення знань з теоретичних дисциплін та їх застосування до розв'язання актуальних проблем; підготовка до майбутньої роботи зі спеціальності; організації навчального процесу з урахуванням інновацій та потреб роботодавців.

Освітня програма 015 «Професійна освіта (Товарознавство)» та навчальний план передбачають таку наступність практичної підготовки в Університеті Григорія Сковороди в Переяславі: навчальна практика 4 семестр, 6 тижнів (4 кредити ЄКТС); виробнича практика, 6 семестр, 8 тижнів (12 кредитів ЄКТС); педагогічна (переддипломна практика, 8 семестр, 8 тижнів (12 кредитів ЄКТС) [7].

Всі види практик є оригінальною взаємозалежною частиною освітнього процесу, важливим етапом психолого-педагогічної та технічної підготовки здобувача, однією з основних складових для формування практично всіх загальних та фахових компетентностей, передбачених освітньою програмою. Практики проводяться на основі підписаних угод з роботодавцями. Базою практик спеціальності 015 «Професійна освіта (Товарознавство)» є ТЦ «Підсінний», торговельні точки магазинів № 2 і № 6, Державний професійно-технічний навчальний заклад ЦПТО (Центр професійно-технічної освіти в м. Переяслав), НВК

ЗОШ № 6 м. Переяслав, що дозволяють сформувати професійні, інтелектуальні здібності і професійні компетентності.

Визначення баз практики здійснюється керівництвом університету на основі прямих угод заключених з роботодавцями. Здобувачі можуть самостійно, за погодженням з керівництвом підбирати бази практик.

Розподіл здобувачів на місця проходження практики здійснюється за згодою адміністрації бази практики, відповідно до наказу ректора, пов'язаних з педагогічним процесом, технологією виробництва, переробкою і реалізацією продовольчої і непродовольчої продукції та організацією громадського харчування. Бази практик повинні надавати всебічну допомогу здобувачам для набуття і закріплення професійних та ділових навичок.

Для забезпечення навчально-методичного керівництва практикою кожному здобувачу призначають методиста та керівника. Керівництво практикою здобувачів покладається на керівника практики від закладу вищої освіти та на відповідальних осіб від бази практик, які затверджуються відповідним наказом. Керівник практики і здобувач затверджують тему індивідуального завдання для більш повного оволодіння професійними знаннями і уміннями.

Як підґрунтя з ціллю підготовки здобувачів до проходження практики в освітню програму 015 «Професійна освіта (Товарознавство)» закладено освітній компонент «Практично-виробниче навчання».

При вивченні дисципліни на засадах інтегрованого підходу майбутніми педагогами професійного навчання слід застосовувати метод «мозкового штурму». Тому завдання викладача полягає у заохоченні студентів до різних думок та міркувань по темі заняття, користуючись отриманими теоретичними знаннями. Перед тим, як привести цей метод в дію, ознайомлюємо здобувачів з його основними правилами. Передусім, кожний має право висловлювати свої міркування з життєвого досвіду та певного багажу, вже отриманих знань, ніхто нікого не зупиняє, не коментує та не оцінює відповідей, не відносить своїх висловлювань до висловлювань своїх колег. Не проводиться цензура відповідей – кожна з них, навіть «неправильна», має цінність та заслуговує на увагу, кожна записується на дошці (або на великому аркуші паперу).

Здобувачі повинні зосереджувати увагу на завданні та не розсіювати її, обмежуючи себе, так що відповіді можуть повторюватись. Після проведення методу «мозкового штурму» підводяться підсумки.

Інколи при проведенні занять з педагогічних та товарознавчих дисциплін ми застосовуємо метод «дискусій». Метод «дискусія» — це вільний обмін думками та поглядами учасників дискусії по певній тематиці, в якій педагог-викладач виконує роль ведучого або консультанта. Він сприяє розвитку вміння аналізувати проблему, розуміти інші погляди та думки, вислухати аргументи інших опонентів, не перебиваючи їх, відстоювати свою позицію тощо.

Висновки. Викладачі педагогічних і товарознавчих дисциплін Університету Григорія Сковороди в Переяславі прикладають багато зусиль у підготовці компетентних педагогів професійного навчання з товарознавства, застосовуючи при цьому різні методи і технології навчання.

Формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання з товарознавства поглиблюється і закріплюється під час проходження практики.

Професійно-практична підготовка здобувачів освітнього рівня бакалавр є одним з основних елементів освітнього процесу і передумовою успішного їх працевлаштування і має на меті: набуття виробничих і педагогічних навичок, прийняття самостійних рішень в реальних умовах; забезпечення належного рівня їхньої професійної підготовки; закріплення і розширення знань з теоретичних дисциплін та їх застосування до розв'язання актуальних проблем; підготовка до майбутньої роботи зі спеціальності; організації навчального процесу з урахуванням інновацій та потреб роботодавців.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю., Білоус О. В., Богачков Ю. М. та ін. *Основи стандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України : метод. реком. За заг. ред. В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна, О. В. Овчарук. Київ : Атіка, 2010. 88 с.*
2. Гриценко В. И., Артеменко В. Б., Артеменко Е. В. и др. *Новые информационные технологии в образовании для всех: непрерывное обучение : коллект. моногр. Киев: Академперіодика, 2013. 207 с.*
3. *Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації: матеріали методологічного семінару. Ч.1. ред. кол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови) та ін. Київ: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014. 370 с.*
4. *Освітньо-професійна програма 2021 р. розроблена відповідно до СВО 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), затвердженого наказом МОН України №1460 від 21.11. 2019 року і введеного в дію з 2019/2020 навчального року та узгоджена з Професійним стандартом «Педагог професійного навчання», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 20.06.2020 № 1182.*

References

1. *Bikov V. Yu., Belous O. V., Bogachkov Yu. M. and others. (2010). Osnovy`standarty`zacyiy informacijno-komunikacijny`x kompetentnostej v sy`stemi osvity` Ukrayiny` [Fundamentals of standardization of information and communication competencies in the education system of Ukraine]. metod. rekom. For the editor-in-chief V. Yu. Bikova, O. M. Spirina, O. V. Ovcharuk. Kyiv: Attica, 88 p.*

2. Gritsenko V. I., Artemenko V. B., Artemenko E. B. et al. (2013). *Novye informacionnye tekhnologii v obrazovanii dlya vseh: nepreryvnoe obuchenie [New information technologies in education for all: lifelong learning: collection]. Monograph. Kyiv: Akadempriodika, 207 p*

3. *Kompetentnisny`j pidxid v osviti: teoretichni zasady` i prakty`ka realizaciyi: materialy` metodologichnogo seminaru [Competence approach in education: theoretical principles and practice of implementation: materials of the methodological seminar]. Part 1 / red. Col. : V. G. Kremen (chairman), V. I. Lugovyi (deputy chairman), etc.. Kyiv: Institute of Gifted Children of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, 2014. 370 p.*

4. *Osvitn`o-profesijna programa 2021 r. rozrobлена vidpovidno do SVO 015 Profesijna osvita (za specializacijamy`), zatverdzenogo nakazom MON Ukrainy` No 1460 vid 21.11. 2019 roku i vvedenogo v diyu z 2019/2020 navchal`nogo roku ta uzgodzhena z Profesijny`m standartom «Pedagog profesijnogo navchannya», zatverdzeny`m nakazom Ministerstva rozvy`tku ekonomiky`, torgivli ta sil`s`kogo gospodarstva Ukrainy` 20.06.2020 No 1182 [The educational-professional program of 2021 is developed in accordance with SVO 015 Vocational education (by specializations), approved by the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine №1460 from 21.11. 2019 and entered into force in the 2019/2020 academic year and agreed with the Professional Standard «Teacher of Vocational Training», approved by the order of the Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine 20.06.2020 № 1182].*

ДАНІ ПРО АВТОРА

Козій Тетяна Вячеславівна, старший викладач кафедри професійної освіти, Університет Григорія Сковороди в Переяславі

вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав, 08401, Україна

e-mail: Koziyiv@gmail.com

htt://orcid.org/0000-0002-8242-3394

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Козий Татьяна Вячеславовна, старший преподаватель кафедры профессионального образования, Университет Григория Сковороды в Переяславе

ул. Сухомлинского, 30, г. Переяслав, 08401, Украина

e-mail: Koziyiv@gmail.com

DATA ABOUT THE AUTHOR

Koziy Tatyana, Senior Lecturer of Vocational Education Department, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav

Str. Sukhomlinsky 30, Pereyaslav, 08401, Ukraine

e-mail: Koziyiv@gmail.com

УДК 005.936.3-021.131

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2022-52-10-19>

ОСОБЛИВОСТІ ТА РОЗВИТОК МЕНЕДЖМЕНТУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІРТУАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

**Кузнєцова Т. В.,
Рибаківа Т. О.**

Актуальність теми дослідження. Безупинне розширення віртуальних мереж, діджиталізація всіх процесів, трансформація глобальних технологій призводять не тільки до розвитку нових типів економічних відносин, а й до логічної зміни традиційних видів підприємницької діяльності.

Постановка проблеми. Відсутність загальноприйнятого визначення менеджменту мережевих структур на рівні зовнішньоекономічної та міжнародної діяльності в епоху «цифрового сторіччя» призводить до гальмування розвитку віртуальних підприємств в Україні та недостатнього виокремлення суттєвих конкурентних переваг у сучасній інноваційно-інвестиційній моделі розбудови української економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день Тимашова Л., Сердюк С., Шингур М., Amor D., Byrne J.A., Brandt R., Davidow W., Malone M., Port O. дослідили певні технологічні процеси та бізнес-моделі віртуальних підприємств, але практично відсутні подібні дослідження для імплементації до української економіки та зовсім відсутні щодо менеджменту віртуальних підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Привернення уваги до віртуалізації виробничих процесів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності сприяє перегляду стратегії менеджменту віртуального підприємства для забезпечення його конкурентоспроможності у довгостроковому періоді.